

IP- EN ICT-RECHT

IP- en ICT-recht

Charlotte CONINGS
Sam GRANATA
Marie-Christine JANSSENS
Els KINDT
Sofie ROYER
David STEVENS
Jozefien VANHERPE
Geertrui VAN OVERWALLE

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

IP- en ICT-recht
Charlotte Conings, Sam Granata,
Marie-Christine Janssens, Els Kindt,
Sofie Royer, David Stevens,
Jozefien Vanherpe en
Geertrui Van Overwalle

© 2023 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1579-1
D/2023/7849/69
NUR 827
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans / www.dsigngraphics.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

INHOUD

De aanpassing van het auteursrecht aan de (Richtlijn inzake de) digitale eengemaakte markt in België

Marie-Christine JANSSENS en Jozefien VANHERPE	1
I. De DSM-Richtlijn	2
II. Nieuwe definities en uitzonderingen	6
A. Definities	6
B. Nieuwe uitzonderingen	7
1. Algemeen	7
2. Tekst- en datamining (TDM)	9
a. Achtergrond	9
b. TDM voor onderzoeksdoeleinden	11
1° Definities	11
2° Toegestane handelingen	13
3° Toepassingsmodaliteiten	14
c. TDM voor algemene doeleinden	15
3. Digitaal en grensoverschrijdend gebruik voor onderwijs	16
4. Reproducties voor het behoud van het cultureel erfgoed	18
5. Gebruik voor openbare veiligheid en administratie	19
III. Het gebruik en de verspreiding van werken en andere materialen die niet of niet meer in de handel zijn	20
A. Achtergrond	20
B. Toepassingsgebied	20
C. Licentieverlening door een representatieve beheersorganisatie	22
D. Een uitzondering bij ontstentenis van een representatieve beheersvennootschap	24
E. <i>Opt out</i> -recht voor rechthebbenden	24
F. Cruciale rol voor de publiek toegankelijke databank	25
G. Grensoverschrijdend gebruik	25
IV. Online perspublicaties	26
V. Onlinediensten voor het delen van content	28
A. Achtergrond	28
B. Toepassingsgebied	31
1. OCSSP: “verlener van een onlinedienst voor het delen van content”	31
2. Mededeling aan of beschikbaarstelling voor het publiek	32

C.	Verplichtingen van OCSSP's	33
1.	Basisprincipe: toestemming dan wel aansprakelijkheid	33
2.	Uitzondering: geen aansprakelijkheid	35
D.	Onvervreemdbaar vergoedingsrecht	40
E.	Maatregelen ten voordele van OCSSP's en gebruikers	41
1.	Algemeen	41
2.	Maatregelen ten voordele van OCSSP's	43
3.	Maatregelen ten voordele van gebruikers	43
4.	Beoordeling	46
VI.	Auteurscontractenrecht	48
A.	Achtergrond	48
B.	Toepassingsgebied	49
C.	Herroepingsrecht	51
D.	Recht op vergoeding	52
E.	Transparantieplicht	54
F.	Alternatieve geschillenbeslechting	55
VII.	Conclusie	56

Recente ontwikkelingen in het octrooirecht

	Geertrui VAN OVERWALLE en Sam GRANATA	57
	Inleiding	57
I.	Een nieuwe Europese octrooiarchitectuur	58
A.	Eenheidsoctrooi (UP)	58
1.	Voorgeschiedenis	58
2.	Krachtlijnen	60
a.	Symbiose Eenheidsoctrooi en Europees octrooi	60
b.	Co-existentie Eenheidsoctrooi, Europees octrooi en nationaal octrooi	61
c.	Verhouding tussen de Verordening eenheidsoctrooi-bescherming en het Europese Octrooiverdrag	61
d.	Taalregime	62
B.	Europees octrooigerecht (UPC)	63
1.	Voorgeschiedenis	63
2.	Krachtlijnen	65
a.	Gecentraliseerde, gespecialiseerde rechterlijke instantie	66
b.	Bevoegdheid Eenheidsoctrooigerecht	67
3.	Procedure voor het Eenheidsoctrooigerecht	68
a.	Algemeen	68
b.	Procedurele krachtlijnen Eenheidsoctrooigerecht	70
1°	Samenstelling van de kamers	70
2°	Proportionaliteit	71
3°	Getrapte procedure	72

4°	Belangrijke taak voor het Register	72
5°	Verloop van de procedure	73
6°	De rechter-rapporteur als centraal anker en case- manager tot de mondelinge fase.	73
7°	Centrum voor octrooibemiddeling en arbitrage (PMAC)	75
II.	Het Europese octrooirecht en nieuwe technologieën: biotechnologie	76
A.	Octrooierbaarheid	76
B.	Beschermingsomvang	78
C.	Beperkingen in de uitoefening van het recht	79
Catfishing, cyberbullying, deepfakes, dickpics, doxing, grooming, sextortion ... Cyberfenomenen en hun strafrechtelijke kwalificaties		
	Sofie ROYER en Charlotte CONINGS	81
	Abstract	81
	Inleiding	81
I.	Seksuele cybermisdriven	83
A.	Grooming, cyberlokking en aanverwanten	83
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen.	83
2.	Online grooming	85
3.	Cyberlokking	87
4.	Strafbare strategieën om minderjarigen te lokken of te groomen	89
B.	<i>Exposing</i> en <i>revenge porn</i>	89
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen.	89
2.	Non-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud en het verspreiden van beelden van kindermisbruik.	91
3.	Voyeurisme.	93
4.	Hacking en heling van gehackte gegevens.	94
5.	(Elektronische) belaging.	97
C.	Sextortion	98
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen.	98
2.	Afpersing.	99
3.	Seksuele misdrijven	100
4.	Bedreigingen.	102
5.	Misdrijven ten aanzien van minderjarigen	103
D.	<i>Cyberflashing</i>	104
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen.	104
2.	Misdrijfkwalificaties	106
E.	Online pedohandboeken	108
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen.	108
2.	Misdrijfkwalificaties	109

II.	Reputationele en rustversturende cybermisdrifven	110
A.	De vervolgingsproblematiek van online meningsdelicten	110
B.	<i>Cyberbullying</i> en online shaming	113
1.	Inleiding bij het fenomeen	113
2.	(Elektronische) belaging	115
a.	Klassieke belaging	115
b.	Elektronische belaging	121
3.	Laster, eerroof en beledigingen	122
4.	Haatspraak en seksisme	125
C.	Doxing	128
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen	128
2.	Onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens	130
3.	(Elektronische) belaging	134
4.	Informaticasabotage	135
5.	Andere misdrijven	136
D.	<i>Shooting stars</i>	136
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen	136
2.	Reputationele en rustversturende misdrijven t.a.v. rechts- personen?	137
3.	Informaticavalsheid?	139
III.	Strafbare tools om cybermisdrifven te plegen	141
A.	Deepfakes	141
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen	141
2.	Informaticavalsheid en gebruik van valse gegevens	142
3.	Deepnudes en seksuele misdrijven	145
B.	Catfishing en <i>spoofing</i>	147
1.	Inleidende toelichting bij het fenomeen	147
2.	Informaticavalsheid en gebruik van valse gegevens	150
3.	Aanmatiging van ambten en naam	151
4.	Oplichting en informaticabedrog	152
5.	Onrechtmatige verwerking persoonsgegevens	153

Recente ontwikkelingen in het gegevensbeschermingsrecht

	Els KINDT en David STEVENS	155
	Inleiding	155
I.	Het Belgische gegevensbeschermingsrecht	156
A.	De Gegevensbeschermingsautoriteit	157
1.	Opdracht en bevoegdheid van de Gegevensbeschermings- autoriteit	157
2.	De organen van de Gegevensbeschermingsautoriteit en hun bevoegdheden	158

II.	Bronnen van Belgisch gegevensbeschermingsrecht	163
	A. Algemeen	163
	B. Recente uitspraken geschillenkamer en Marktenhof (procedure).	167
	1. Rol verwerkingsverantwoordelijke	167
	2. Belang van de klager	168
	3. Opleggen van sancties.	170
	4. Beroep	171
	C. Recente uitspraken geschillenkamer en Marktenhof (materieel)	175
III.	Het Gegevensbeschermingsrecht uitgelegd door het Hof van Justitie	178
	A. Verwijzing in een persbericht en de ‘gemiddelde lezer’: Naar een nieuw criterium voor de ‘identificeerbaarheid’ van een persoon?	178
	B. Afweging van belangen: nauwkeurig en <i>in concreto</i> – terug naar de originele interpretatie van ‘gevoelige gegevens’?	181
	C. Inzagerecht impliceert mededeling van volledige lijst van ontvangers	184
	D. Toegang tot persoonsgegevens in een publiek register: Legaliteit en inmenging in grondrechten: toetsing vereist van passendheid, noodzaak en proportionaliteit (evenredigheid) en toetsing <i>in concreto</i>	184
	E. Territoriaal toepassingsgebied en bevoegdheid van de gegevensbeschermingsautoriteit verduidelijkt in de (‘Belgische’) Facebookcase	186
IV.	Een blik op de toekomst	187
	A. Federale initiatieven	187
	B. Nieuwe Europese wetgevende initiatieven met impact op het Belgische gegevensbeschermingsrecht.	188
	1. Datagovernanceverordening (DGA)	189
	2. Voorstel van Dataverordening (DA).	190
	3. Andere initiatieven	191
	4. Nieuw voorstel van adequaathedsbesluit	191
	5. Positie van de Europese Raad over het voorstel van e-Privacyverordening	192
V.	Conclusie	192

